

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EUK, sagsnr: 2016-48
Den 8. april 2016

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 18. april 2016

SAMLENOTAT

<i>1. Eksterne aspekter af migration</i>	2
<i>2. Irak, Syrien og ISIL-strategien</i>	5
<i>3. Østlige Partnerskab</i>	7

1. Eksterne aspekter af migration

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender) den 18. april 2016 forventes en statusdrøftelse af de eksterne aspekter af håndteringen af migrationsudfordringen, herunder på EU's landespecifikke skræddersyede pakker og den høje repræsentants højniveaudialoger om migration med specifikke lande.

2. Baggrund

Som udkomme af EU-Tyrkiet topmødet den 18. marts 2016 opnåede stats- og regeringscheferne enighed om en fælles erklæring, der bl.a. indebærer en aftale om tilbagesendelse af alle irregulære migranter fra de græske øer til Tyrkiet mod til gengæld – i den udstrækning disse migranter er syriske flygtninge – en 1:1-genbosætning til EU af syriske flygtninge fra lejre i Tyrkiet. Erklæringen indeholder også tekst om bl.a. visumliberalisering, yderligere midler til Tyrkiets håndtering af derværende flygtninge samt tiltrædelsesforhandlingerne.

Det Europæiske Råd har tidligere tilkendegivet vigtigheden af at fremme samarbejdet med relevante oprindelseslande om migration, herunder bl.a. ved at anvende alle relevante udenrigspolitiske instrumenter med henblik på at sikre indgåelse af tilbagetagelsesaftaler og effektiv gennemførelse af udsendelser. Samtidig fik Kommissionen og EU's Fælles Udenrigstjeneste i tæt samarbejde med medlemslandene i 2015 til opgave at iværksætte højniveaudialoger med de primære oprindelses- og transitlande for migrationsstrømme samt udarbejde skræddersyede pakker med incitament, der kan bruges i forhold til oprindelseslande og fremme samarbejdet om tilbagetagelse.

Kommissionen og EU's Fælles Udenrigstjeneste har foreløbigt udpeget Etiopien, Eritrea, Mali, Niger, Nigeria, Senegal, Somalia, Sudan, Ghana, Elfenbenskysten, Algeriet, Marokko, Tunesien, Afghanistan, Bangladesh og Pakistan som relevante oprindelses- og transitlande. Endvidere har EU's høje repræsentant påbegyndt ovenstående højniveaudialoger med relevante ministre fra Etiopien, Sudan og Nigeria. Møder med ministre fra Sahel-landene forventes gennemført i juni 2016.

Det Europæiske Råd vedtog tillige, den 23. september 2015, en handlingsplan, der både indeholder umiddelbare prioriteter samt mere langsigtede løsninger. Det drejede sig blandt andet om ekstra finansiel støtte til UNHCR og WFP på mindst 1 mia. euro (7,4 mia. kr.), ekstra bistand til Libanon, Jordan og Tyrkiet, styrket samarbejde med Tyrkiet og landene på det vestlige Balkan, støtte til en EU trustfond for stabilisering og imødegåelse af grundlæggende årsager til migration i Afrika, styrket kontrol med de eksterne grænser gennem øget støtte til FRONTEX, EASO og Europol samt øget bistand til frontlinjestater i forhold til etablering af registreringscentre.

Valletta-topmødet i november 2015 var et skridt i retning af at styrke EU's dialog og partnerskab med de afrikanske lande om migration. I forbindelse med topmødet etableredes EU trustfonden for stabilisering og imødegåelse af grundlæggende årsager til migration i Afrika. Valletta-handlingsplanen indeholder en række indsatsområder: Adressering af de grundlæggende årsager til migration, samarbejde om lovlige migration og mobilitet, international beskyttelse og asyl, forebyggelse og bekæmpelse af menneskesmugling og menneskehandel, samt øget fokus på hjem-

sendelses- og tilbagetagelsesaftaler. Samarbejdet vedr. tilbagetagelse er blevet styrket ved Valletta-topmødet ift. tidligere indgåede aftaler.

EU-genbosætningsinitiativer vil være omfattet af det danske retsforbehold, såfremt de har baggrund i en retsakt, foranstaltning eller lignende, der har hjemmel i TEUF, tredje del, afsnit V.

3. Formål og indhold

Rådet forventes kort at drøfte de eksterne aspekter af migration i opfølgning af Det Europæiske Råd og mødet med Tyrkiet den 17.-18. marts 2016, hvor EU's stats- og regeringschefer bekræftede EU's omfattende strategi til håndtering af migrationskrisen samt vedtog en fælles erklæring med Tyrkiet.

Der forventes desuden under dagsordenspunktet en forberedelse af det uformelle møde, der finder sted under rådsmødet, hvor den Høje Repræsentant har inviteret FN's Flygtningehøjkommissær, Filippo Grandi, til en drøftelse af flygtningesituationen i Europa og globale migrations-spørgsmål.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelserne af de eksterne aspekter af migration på Rådet (udenrigsanliggender) den 18. april 2016 ventes ikke i sig selv at indebære statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Det er dog muligt, at drøftelserne vil blive fulgt op af konkrete retsakter, målsætninger, konklusioner eller andet, der vil kunne få sådanne konsekvenser. Disse kan dog ikke vurderes på nuværende tidspunkt.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt opbakning til EUs linje i forhold til håndtering af eksterne aspekter af migration, men en række EU-lande har udtalt, at de ønsker hurtigere igangsættelse og implementering af de initiativer, som Kommissionen og EU's Fælles Udenrigstjeneste iværksætter.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark støtter aktivt op om de iværksatte initiativer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

De eksterne aspekter af migration har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 9. oktober 2015 samt den 23. oktober 2015.

2. Irak, Syrien og ISIL-strategien

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet (udenrigsanliggender) forventes at drøfte status for implementeringen af "Den Regionale EU-strategi for Syrien og Irak samt over for truslen fra ISIL/Da'esh", som blev vedtaget af Rådet (udenrigsanliggender) den 16. marts 2015.

2. Baggrund

Kommissionen og den Fælles Udenrigstjeneste præsenterede den 9. februar 2015 en ny regional strategi for en samlet EU-tilgang til Syrien, Irak og bekæmpelsen af ISIL ("Den Regionale EU-strategi for Syrien og Irak samt over for truslen fra ISIL/Da'esh"). Strategien indeholder en række stabiliserings- og udviklingstiltag samt diplomatiske indsatser, som supplerer den militære indsats i den internationale koalition mod ISIL. Strategien blev formelt vedtaget på mødet i Udenrigsrådet den 16. marts 2015.

Strategien har fokus på at støtte stabiliseringsindsatser og initiativer, der skal imødegå voldelig ekstremisme, ligesom den omfatter finansiering af terror og tilstrømningen af 'foreign fighters' til regionen. Strategien skal ses i sammenhæng med "EU's terrorbekæmpelsesstrategi/strategi vedrørende udenlandske krigere med fokus på Syrien og Irak", som blev vedtaget den 20. oktober 2014.

Herudover indeholder strategien en række lande-specifikke tiltag. I forhold til Syrien lægges der eksempelvis op til støtte til FN's bestræbelser for tilvejebringelse af politisk dialog mellem de stridende parter og støtte til den moderate syriske opposition. For Iraks vedkommende fokuserer strategien særligt på at støtte op om den irakiske regerings inklusive politik, ligesom den betoner behovet for at bekæmpe korruption og skabe økonomisk udvikling.

Der blev afsat 1 mia. euro i 2015-2016 til strategiens initiativer fra EUs gældende flerårige finansielle ramme.

3. Formål og indhold

Det forventes, at Kommissionen og EU's Fælles Udenrigstjeneste vil orientere om status for implementeringen af "Den Regionale EU-strategi for Syrien og Irak samt over for truslen fra ISIL/Da'esh", som blev vedtaget af Rådet (udenrigsanliggender) den 16. marts 2015. Der forventes en drøftelse om eventuelt behov for styrkelse og fokusering af strategien, herunder om mulighederne for at skabe bedre overblik, sammenhæng og større fokus på indsatsområderne.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen af den Regionale EU-strategi for Syrien og Irak samt over for truslen fra ISIL/Da'esh forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er fortsat enighed blandt medlemslandene om behovet for effektivt at implementere ”Den Regionale EU-strategi for Syrien og Irak samt over for truslen fra ISIL/Da'esh”.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen lægger fortsat vægt på en effektiv implementering af Den Regionale EU-strategi for Syrien og Irak samt over for truslen fra ISIL/Da'esh.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Syrien og Irak har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 11. februar 2016

3. Østlige Partnerskab

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Der forventes en generel drøftelse på rådsmødet af udviklingen i EU's østlige partnerskab i forberedelsen af udenrigsministermødet vedr. det østlige partnerskab den 23. maj 2016. Med erklæringen fra Østpartnerskabstopmødet i Riga i maj 2015 er den strategiske retning for det østlige partnerskab fastlagt i form af øget "differentiering" af EU's forbindelser til hvert enkelt partnerland. Ukraine, Georgien og Moldova er i gang med at gennemføre de ambitiøse associerings- og vidtgående handelsaftaler (AA/DCFTA), som bl.a. kræver grundlæggende reformer. Armenien har indledt forhandlinger om en ny rammeaftale med EU. Aserbajdsjan har udtrykt ønske om at indlede forhandlinger om en ny aftale. EU besluttede i februar at ophæve sanktionerne mod Hviderusland, dog med enkelte undtagelser.

2. Baggrund

HR/VP Mogherini forventes at redegøre for udviklingen i det østlige partnerskab i forberedelsen af udenrigsministermødet vedr. det østlige partnerskab den 23. maj 2016. Drøftelsen kan også ventes at berøre aktuelle udviklinger i EU's forhold til partnerlandene, herunder særligt Armenien og Aserbajdsjan. HR/VP Mogherini aflagde besøg i de to nævnte lande den 29. februar-1. 2016.

Udenrigsministermødet vedr. det østlige partnerskab i maj finder sted et år efter Østpartnerskabstopmødet i Riga og vil være en anledning til at gøre status. Topmødet fastlagde den strategiske retning for det østlige partnerskab i form af øget "differentiering" af EU's forbindelser til hvert enkelt partnerland baseret på dets ambitioner og kapacitet. Det indebærer, at EU yderligere vil målrette sin indsats til partnerlandets egne ønsker og behov. Samme princip står centralt i det review af den europæiske naboskabspolitik, der blev offentliggjort i november 2015.

Ukraine, Moldova og Georgien har alle indgået ambitiøse associerings- og omfattende frihandelsaftaler med EU – de såkaldte AA/DCFTA. Senest trådte DCFTA-aftalen for Ukraine midlertidigt i kraft den 1. januar 2016. Som reaktion herpå indførte Rusland en handelsembargo mod Ukraine. Udfordringen for de tre AA/DCFTA-lande består nu i den praktiske gennemførelse af aftalerne, hvilket bl.a. indebærer omfattende reformer. EU bistår landene i forbindelse med gennemførelsen af reformerne.

Moldova opnåede visumfrihed i april 2014. EU-Kommissionen konkluderede i sine fremskridtsrapporter i december 2015, at Georgien og Ukraine havde opfyldt de opstillede kriterier for visumliberalisering. Kommissionen fremlagde i marts måned udkast til rådsafgørelse for visumfrihed for Georgien, og har meddelt, at der i april måned vil blive fremlagt udkast til tilsvarende rådsafgørelse for Ukraine.

I forhold til Hviderusland besluttede EU den 25. februar 2016 at ophæve sanktioner mod 170 personer og tre virksomheder efter at disse havde været suspenderet siden den 29. oktober 2015. EU besluttede samtidig at forlænge våbenembargoen og sanktioner mod fire personer, som for-

bindes med forsvundne personer, med 12 måneder. EU er også i gang med at se nærmere på iværksættelsen af visse andre positive foranstaltninger i forhold til Hviderusland.

EU og Armenien har i december 2015 indledt forhandlinger om en ny rammeaftale i stedet for den associerings- og omfattende frihandelsaftale (AA/DCFTA) Armenien tidligere afviste, da landet blev medlem af den Euroasiatiske Økonomiske Union. Under sit besøg i Armenien den 1. marts 2016 udtrykte HR/VP Mogherini håb om, at aftalen kunne færdigforhandles snarest. Hun understregede vigtigheden af at inddrage civilsamfundet i arbejdet.

Aserbajdsjan har udtrykt ønske om at udbygge samarbejdet med EU gennem en ny aftale, der går videre end den nuværende partnerskabs- og samarbejdsaftale fra 1999. Da HR/VP Mogherini besøgte Aserbajdsjan den 29. januar 2016 var fokus særligt på energi og den sydlige gas-korridor. HR/VP Mogherini understregede vigtigheden af et strategisk partnerskab mellem Aserbajdsjan og EU.

Konflikten om Nagorno-Karabakh blev drøftet under HR/VP Mogherinis besøg i både Armenien og Aserbajdsjan.

3. Formål og indhold

HR/VP Mogherini forventes at redegøre for udviklingen i det østlige partnerskab i forberedelsen af udenrigsministermødet vedr. det østlige partnerskab den 23. maj 2016.

Der ventes på baggrund heraf en drøftelse af udviklingen i det østlige partnerskab.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller væsentlige konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes bred enighed om at fortsætte EU's engagement i forhold til landene i det østlige partnerskab på grundlag af erklæringen fra Østpartnerskabstopmødet i Riga i maj 2015.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side støtter man EU's østlige partnerskab, som bidrager til stabilitet, sikkerhed og udvikling i EU's naboområde mod øst.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 11. december 2015.